

Torek, 7. september 2010

36. poziva Komisijo, naj poskuša zagotoviti, da se bodo sredstva Skupnosti namenila za projekte, ki med drugim vključujejo socialno prikrajšane starejše samske ženske;

*
* *

37. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

Novinarstvo in novi mediji - oblikovanje javnega prostora v Evropi

P7_TA(2010)0307

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. septembra 2010 o novinarstvu in novih medijih – oblikovanje javnega prostora v Evropi (2010/2015(INI))

(2011/C 308 E/09)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Naslova II Pogodbe o Evropski uniji,
- ob upoštevanju členov 11, 41 in 42 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju skupne izjave Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije z naslovom „Partnerstvo za komuniciranje o Evropi“, podpisane 22. oktobra 2008 ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 2. aprila 2008 z naslovom „Debate Europe – Gradimo na izkušnjah z načrtom D za demokracijo, dialog in debato“ (KOM(2008)0158),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 24. aprila 2008 z naslovom „Komuniciranje o Evropi prek audiovizualnih medijev“ (SEC(2008)0506),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 21. decembra 2007 z naslovom „Komuniciranje o Evropi prek interneta – vključevanje državljanov“ (SEC(2007)1742),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta Komisije z dne 3. oktobra 2007 z naslovom „Predlog za Medinstitucionalni sporazum Partnerstvo za komuniciranje o Evropi“ (KOM(2007)0569),
- ob upoštevanju Sklepa št. 1904/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o uvedbi programa Evropa za državljane za spodbujanje aktivnega evropskega državljanstva za obdobje 2007–2013 ⁽²⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 1. februarja 2006 z naslovom „Bela knjiga o evropski komunikacijski politiki“ (KOM(2006)0035),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. novembra 2006 o beli knjigi o evropski komunikacijski politiki ⁽³⁾,

⁽¹⁾ UL C 13, 20.1.2009, str. 3.

⁽²⁾ UL L 378, 27.12.2006, str. 32.

⁽³⁾ UL C 314 E, 21.12.2006, str. 369.

Torek, 7. september 2010

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. oktobra 2005 z naslovom „Prispevek Komisije k obdobju razmisleka in za vnaprej: Načrt D za demokracijo, dialog in debato“ (KOM(2005)0494),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. maja 2005 o izvajanju informacijske in komunikacijske strategije Evropske unije ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za kulturo in izobraževanje (A7-0223/2010),
- A. ker sta dostop državljanov do informacij in komuniciranje med oblikovalci politik in volivci osrednja elementa naših predstavnih demokratičnih družb in temeljni pogoj za izvajanje pravice javnosti do celostne in ozaveščene demokratične udeležbe v javnem življenju na nacionalni ravni in ravni EU,
- B. ker imajo državljani pravico, da so informirani o EU in njenih konkretnih projektih, da izrazijo svoje poglede na EU in da se jim prisluhne; ker je izziv komunikacije ravno v omogočanju tega dialoga,
- C. ker se na zadnjih evropskih volitvah trend upadanja volilne udeležbe ni obrnil, kar kaže na potrebo po nadaljnjih prizadevanjih za zmanjšanje razkoraka med EU in njenimi državljani,
- D. ker je jasno dokazano, da so državljani premalo seznanjeni s politiko in vprašani EU in da hkrati želijo biti bolje obveščeni, kar so pokazale tudi različne Eurobarometrove ankete; ker izsledki teh anket kažejo, da je pomanjkanje informacij eden izmed glavnih razlogov za volilno neudeležbo in nezaupanje državljanov v institucije EU,
- E. ker je Lizbonska pogodba Parlamentu podelila večjo moč pri odločanju v EU, zaradi česar je še pomembnejše, da se državljani EU zavedajo dela svojih izvoljenih predstavnikov,
- F. ker Lizbonska pogodba uvaja novo obliko sodelovanja javnosti pri oblikovanju politik EU – pobudo evropskih državljanov; ker je za uspeh pobude evropskih državljanov bistveno, da ima javnost dostop do informacij in jih kritično dojema,
- G. ker lahko javni prostor razumemo kot okolje, kjer lahko vsi državljani EU in vse najrazličnejše skupine prebivalstva bolje razumejo javne politike in kjer se o teh politikah z njimi lahko razpravlja, da bi bolje izpolnili njihova pričakovanja, in ker mora biti javni prostor okolje za obveščanje, širša posvetovanja, ki presegajo meje držav, ter spodbujati oblikovanje zavesti o skupnem javnem interesu v vsej EU,
- H. ker se izraz „novi mediji“ uporablja za opis omrežene digitalne informacijsko-komunikacijske tehnologije; ker te nove tehnologije pospešujejo širjenje informacij in raznolikost prispevkov ter prispevajo k bolj posvetovalni demokraciji; ker elektronski družbeni mediji ustvarjajo nove vrste javnosti, ki so fizično razpršene, vendar jih povezuje skupni interes za isto temo z možnostjo ustvarjanja novih nadnacionalnih javnih prostorov,
- I. ker se je med evropsko predvolilno kampanjo leta 2009 z uporabo družbenih medijskih platform v Parlamentu uspešno povečalo število aktivnih uporabnikov, zlasti med mladimi,

⁽¹⁾ UL C 92 E, 20.4.2006, str. 403.

Torek, 7. september 2010

- J. ker se je spremenil način, kako mladi dojemajo, uporabljajo in izkoriščajo medije; ker mladi množično uporabljajo nove tehnologije kot sredstvo za komunikacijo,
- K. ker je oblikovanje evropskega javnega prostora tesno povezano z obstojem vseevropskih ali nadnacionalnih medijskih struktur; ker za zdaj ni nadrejenega evropskega javnega prostora, obstajajo pa zelo živahni nacionalni javni prostori, med katerimi je treba razviti sinergijo, npr. po vzoru francosko-nemškega televizijskega programa Arte,
- L. ker v skladu s protokolom k Amsterdamski pogodbi o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah ⁽¹⁾ države članice pristojne za opredelitev in oblikovanje nalog javnih radiotelevizij,
- M. ker se pravni predpisi o medijskem trgu med posameznimi državami članicami zelo razlikujejo, jih je pa treba spoštovati,
- N. ker imajo nacionalni mediji, zlasti javne radiotelevizijske ustanove posebno odgovornost, da državljane obširno seznanjajo s političnim odločanjem in vodenjem, kar bi se moralo razširiti na zadeve EU,
- O. ker je za boljše poznavanje EU med ljudmi nujno, da se učenje o EU vključi v učne načrte,
- P. ker je novinarstvo pomembno merilo demokracije in mora zagotavljati prost dostop do različnih mnenj; ker imajo novinarji in mediji vodilno vlogo v procesu evropskega združevanja,
- Q. ker mora Evropska unija v prizadevanju za legitimnost pred državljani držav članic spodbujati nastanek nadnacionalnih medijev, ki lahko Evropi dajo novo demokratično in neodvisno razsežnost, pri čemer je treba okrepiti pravila za zagotavljanje pluralizma in boj proti koncentraciji medijskega lastništva,
- R. ker so nova komunikacijska sredstva prinesla spremembe v vse veje novinarstva in medijske industrije, spodbudila premislek o tradicionalnih pristopih v sektorju in vsakomur omogočila, da ustvarja in objavlja vsebine na blogih; ker so socialne mreže postale bistven del spletne tehnologije Web 2.0 ter spremenile navade in vnesle novo razsežnost v posredovanje novic, saj vedno več novinarjev uporablja tovrstne mreže kot vir informacij ali sredstvo za njihovo širjenje; ker se socialni mediji do neke mere uporabljajo pri raziskovanju in pisanju različnih vrst člankov in jih novinarji uporabljajo za objavljanje, posredovanje in promocijo svojih člankov,
1. za svoje izhodišče jemlje dejstvo, da mora biti cilj institucij EU skupno oblikovanje evropskega javnega prostora, za katerega je značilno, da lahko v njem sodelujejo vsi državljani EU, njegov temelj pa je prost in brezplačen dostop do vseh javnih informacij Komisije, Sveta in Evropskega parlamenta v vseh jezikih EU;
 2. odobrava skupno izjavo Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije z naslovom „Partnerstvo za komuniciranje o Evropi“ in poziva institucije EU, da jo spoštujejo in podpirajo;
 3. meni, da mora biti poročanje o EU zagotovljeno v vseh vrstah medijev, zlasti množičnih medijih, da mora biti nepristransko, stvarno in neodvisno, kar je osrednji pogoj za spodbujanje vseevropske razprave in oblikovanje evropskega javnega prostora;

⁽¹⁾ UL C 340, 10.11.1997, str. 109.

Torek, 7. september 2010

4. ugotavlja, da težava ni v pomanjkanju spletnih novic in informacij o EU in njenih institucijah, ampak v razpoložljivosti najrazličnejših informacij, ki dejansko niso razvrščene po pomembnosti, kar vodi v razmere, ko je nasičenost z informacijami tolikšna, da zgubijo svoj pomen; ugotavlja, da so vse institucije vzpostavile svoje platforme z novicami, ki pa ne uspejo pritegniti interesa širše javnosti, ker pogosto niso dovolj jasne, privlačne ali razumljive, v mnogih primerih zaradi preveč tehničnega izražanja, ki precej odvrča tiste, ki niso seznanjeni z evropskimi vprašanji; meni, da je treba tem platformam dodati predstavitveni portal, ki bo na razumljiv način pojasnil delovanje vseh institucij EU;
5. meni, da mora komunikacija temeljiti na odkritem dialogu med širšo javnostjo in oblikovalci politik ter na umirjeni politični razpravi med državljani samimi; izraža željo po bolj interaktivnem dialogu, ki ne bo v tolikšni meri temeljil na institucionalni komunikaciji, ki je pogosto neprivlačna in oddaljena od vsakdanjika državljanov;
6. meni, da mora učinkovita komunikacija poudariti neposreden pomen političnih odločitev na ravni EU za vsakdanje življenje državljanov EU, ki EU še vedno obravnavajo kot preveč oddaljeno in s premalo vpliva na reševanje njihovih konkretnih težav;
7. poziva Komisijo, naj okrepi svojo komunikacijsko politiko in jo uvrsti med najpomembnejše prednostne naloge pri pogajanjih o večletnem finančnem okviru po letu 2013;

Države članice

8. opozarja, da so nacionalni parlamenti po členu 12 Pogodbe o Evropski uniji vključeni v oblikovanje politike EU na zgodnejši stopnji kot prej, in spodbuja to sodelovanje, da bi se politična razprava o EU okrepila na nacionalni ravni; poudarja pomen vključevanja nacionalnih poslancev v oblikovanje politik EU ter odobrava pobude, kot je sodelovanje nacionalnih poslancev v živo na sejah odborov Evropskega parlamenta prek spletnega prenosa;
9. poudarja, da imajo politične stranke velik pomen pri oblikovanju javnega mnenja o evropskih vprašanjih; poudarja, da imajo osrednjo vlogo, ko je treba spodbujati razprave in prispevati k evropskemu javnemu prostoru; meni, da bi morale evropskim vprašanjem dodeliti vidnejše mesto v svojih programih;
10. meni, da imajo organizacije civilne družbe pomembno vlogo pri ustvarjanju evropske razprave; meni, da je treba to vlogo okrepiti s ciljno usmerjenimi projekti sodelovanja v javnem sporočanju;
11. poudarja potrebo, da bi vsaka država članica imela specializirano službo za zadeve EU z osebo, ki bi bila pristojna za razlago o tem, kakšne posledice imajo politike EU za lokalno, regionalno in nacionalno raven, in bi delovala kot referenčna točka, na katero bi se lahko ljudje obrnili v zvezi z zadevami EU;
12. poudarja, da morajo biti tiskovni predstavniki v predstavnih Komisije in informacijskih pisarnah Parlamenta v državah članicah medijski strokovnjaki, katerih naloga je dejavno in prepoznavno sodelovati v nacionalnih razpravah o evropskih zadevah;
13. poudarja, da je treba mladim približati proces evropskega združevanja, zato poziva države članice in regije, naj premislijo o obširnejši vključitvi EU v vse učne načrte s poudarkom na zgodovinskem ozadju, namenu in delovanju EU, da bi se učenci seznanili z evropskimi institucijami, in jih spodbuja, naj si na ravni EU izmenjajo primere najboljše prakse na tem področju; meni, da je celostna vključitev šol bistvena za komunikacijsko politiko EU, ki bi tako segla do mladih in jih pritegnila;

Torek, 7. september 2010

Mediji in EU

14. pozdravlja programe Komisije in Parlamenta za usposabljanje novinarjev o zadevah EU in poziva k njihovi razširitvi, da bi zadostili vse večjemu povpraševanju; izraža zaskrbljenost zaradi zmanjšanja sredstev v proračunskih vrsticah Komisije na področju komuniciranja, zlasti proračuna za „informacije za medije“;

15. priznava pomen razširitve nabora jezikov televizije Euronews, da bi pokrivala vse države članice EU (in druge) in bi še naprej bila vzor neodvisnega televizijskega novinarstva, ki bo spodbujalo objektivnost pri novicah, kakovost v politiki in preglednost pri oglaševanju;

16. poudarja pomen spoštovanja svobode medijev in njihove uredniške neodvisnosti na ravni EU in nacionalni ravni, zlasti pravico javnih radijskih in televizijskih ustanov do samostojnega oblikovanja svojega programa, saj je njihova programska neodvisnost temeljna vrednota EU in njenih medijev in je zelo pomembna za razvoj svobodne, odprte in demokratične družbe;

17. poudarja, da imajo družbeni mediji velik potencial, da dosežejo mlade, in zato poziva Komisijo in Parlament, naj okrepi uredniško neodvisno poročanje v medijih, ki ohranja distanco do države;

18. glede na posebno posredniško vlogo medijev pri oblikovanju demokratične volje in javnega mnenja poudarja, da so potrebne zanesljive politične informacije tudi na področju novih medijev; poudarja pomen spodbujanja partnerstev med javnimi in zasebnimi mediji, da bi dosegli širše občinstvo;

19. spodbuja Komisijo in Parlament, naj še bolj okrepi svoja prizadevanja za izobraževanje zaposlenega osebja in njegovo usposabljanje v komunikacijskih spretnostih, da bo lahko komuniciralo z mediji in javnostjo, s čimer bi se izboljšalo informiranje in poročanje institucij EU; meni, da je treba zaposliti več medijskih strokovnjakov za izpolnitev teh zahtev;

20. poziva Komisijo, naj sprejme vse načine komuniciranja, okrepi stike z novinarji in mediji ter podpre vse projekte in pobude za boljše obveščanje javnosti o zadevah EU;

21. predlaga, naj Komisija spodbuja in financira izmenjave med radiotelevizijskimi ustanovami in drugimi medijskimi strokovnjaki iz različnih držav članic v zvezi z dobro prakso pri poročanju o EU, vključno z usposabljanjem v javnem in zasebnem medijskem sektorju;

22. meni, da nedavno zmanjšanje števila v Bruslju akreditiranih novinarjev zbuja veliko skrb in da tako stanje ni ne v njihovem interesu ne v interesu institucij EU; zato institucije EU poziva, naj v podporo tiskovnim predstavnikom, ki so trenutno v Bruslju, tesneje sodelujejo z njimi in so do njih bolj odprte; v zvezi s tem predlaga sprejetje ukrepov za poenostavitev postopka za akreditacijo novinarjev;

23. pozdravlja dejstvo, da veliko medijskih operaterjev, zlasti javnih radiotelevizijskih ustanov, veliko vlaga v nove interaktivne, nelinearne, predvsem internetne, medijske storitve na področju novic in aktualnih zadev, kamor so vključene tudi evropske vsebine, s tem pa nagovarjajo tudi mlajše občinstvo;

24. priznava, da javne radiotelevizije niso edino sredstvo za prenašanje sporočil EU državljanom, saj praksa nakazuje, da so tudi zasebne radiotelevizije pomemben vir poročanja o EU, ki lahko prispevajo k razvoju in spodbujanju evropskega javnega prostora;

Torek, 7. september 2010

25. odobrava pilotni projekt raziskovalnih štipendij za čezmejno raziskovalno novinarstvo; meni, da je neodvisnost članov izbirne komisije bistvenega pomena za zagotavljanje uredniške neodvisnosti;

26. spodbuja pobudo EU za vzpostavitev programov za usposabljanje o zadevah EU, zlasti za mlade novinarje; meni, da je treba ukrepati in spodbujati novinarje k redni pripravi informativnih prispevkov o delu institucij EU; spodbuja države članice, naj v učne načrte vključijo predmete o novinarstvu v novih medijih;

Javni mediji

27. poudarja, da je po „amsterdamskem protokolu“ v pristojnosti držav članic, da opredelijo, organizirajo in financirajo javne radiotelevizije; zato spodbuja države članice, naj, kadar je to ustrezno, v skladu z uredniško neodvisnostjo in novinarsko etiko vključijo poročanje o EU;

28. poudarja, da imajo nacionalne in regionalne javne radiotelevizijske ustanove posebno odgovornost obveščanja javnosti o politiki in oblikovanju politik na ravni EU; v zvezi s tem poudarja, da morajo javne radiotelevizijske ustanove imeti kritičen in uredniško popolnoma neodvisen pogled na svoje poročanje o EU ter si zastaviti ambiciozne cilje;

29. poudarja, da bi morale države članice zagotoviti neodvisnost javnih radiotelevizij in da so te radiotelevizije v okviru svoje javne funkcije informiranja in podpore državljanov in civilne družbe, odgovorne za poročanje o EU;

30. poudarja, da bi morali javni mediji za izboljšanje svoje verodostojnosti z odprtim sodelovanjem javnosti prevzeti komunikacijske tehnike, ki temeljijo na novih medijih; spodbuja javne radiotelevizije, da na primer vzpostavijo spletne forume z uporabo spletnih prenosov, kjer lahko javnost spremlja razprave v nacionalnih parlamentih in v Evropskem parlamentu ter si izmenjuje mnenja o njih;

EU/lokalna raven

31. poudarja, da je treba v prizadevanjih za izboljšanje komunikacije zagotoviti medsebojno sodelovanje institucij EU; meni, da morajo institucije EU prispevati k decentralizaciji komunikacijske politike EU, da bi vanjo vnesle lokalno in regionalno razsežnost, tako da se različne ravni komuniciranja bolj zblížajo, in spodbujati države članice, naj bodo bolj dejavne pri obveščanju javnosti o vprašanih EU;

32. poziva Komisijo, naj nadaljuje pristop „lokalnega delovanja“, da bi EU postala vidnejša na lokalni ravni;

33. je seznanjen s sodelovanjem Komisije z lokalnimi radijskimi in televizijskimi mrežami ter njihovim financiranjem; opozarja, da morajo biti radiotelevizijske ustanove uredniško popolnoma neodvisne;

Evropski parlament

34. predlaga, naj se ustanovi začasna delovna skupina Evropskega parlamenta, ki bo preverila obstoječe rešitve na področju novih medijev ter pripravila predloge o tem, kako vzpostaviti medparlamentarne odnose med nacionalnimi ali regionalnimi parlamenti in Evropskim parlamentom;

35. priznava okrepljeno vlogo nacionalnih parlamentov in torej pomen informacijskih pisarn Evropskega parlamenta v državah članicah; vendar pa opozarja, da morajo te za večjo prepoznavnost prilagoditi svoje poslanstvo in vanj vključiti krepitev vezi z nacionalnimi parlamenti, lokalnimi in regionalnimi organi ter predstavniki civilne družbe;

Torek, 7. september 2010

36. poudarja, da je treba informacijske pisarne Evropskega parlamenta usmeriti na lokalno sfero in splošni javnosti posredovati ciljno usmerjene informacije o sklepih in dejavnostih Evropskega parlamenta; predlaga, naj se preuči možnost, da bi bile informacijske pisarne bolj neodvisne pri odločanju o tem, kako komunicirati z javnostjo;

37. meni, da morajo informacijske pisarne Parlamenta v državah članicah imeti pomembnejšo vlogo pri vključevanju medijev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni; predlaga povečanje sredstev v proračunskih vrsticah za informacijske pisarne Parlamenta z namenom zagotavljanja boljše komunikacije;

38. meni, da je treba na podlagi celostne analize gledanosti in gledalcev preučiti odnos med stroški in koristmi EuroparlTV; meni, da je treba izboljšati učinkovitost spletne televizije EuroparlTV z njenim nadaljnjim vključevanjem v internetno strategijo Parlamenta in sočasnim ustreznim prilagajanjem njenega statusa, da se ji zagotovi uredniška neodvisnost, ter z omogočanjem čim večje distribucije njene vsebine televizijskim programom in spletnim medijem;

39. pozdravlja dejstvo, da nagrada Evropskega parlamenta za novinarstvo vključuje kategorijo novih medijev;

Novinarstvo in novi mediji

40. poziva novinarje in medijske strokovnjake, naj sodelujejo pri izmenjavi mnenj in skupnem premisleku o prihodnosti evropskega novinarstva;

41. poudarja, da morajo države članice izoblikovati izvedljive koncepte za medije EU, ki bodo presegali samo posredovanje informacij, in jim omogoči, da bodo v celoti prispevali h kulturni in jezikovni raznolikosti EU;

42. poudarja, da čeprav socialne mreže veljajo za razmeroma učinkovit način širjenja informacij, niso vedno dovolj zanesljiv vir in jih ni mogoče obravnavati kot profesionalne medije; poudarja, da je lahko način ravnanja s podatki na socialnih mrežah v številnih primerih nevaren in privede do resnih kršitev novinarske etike, zato je treba ta nova orodja uporabljati previdno; poudarja pomen priprave etičnega kodeksa za nove medije;

43. poudarja, da sprememba načina, na katerega novinarji opravljajo svoj poklic, utira pot večji odprtosti medijev, ki se bodo bolj zavzemali za vse boljše obveščanje skupnosti, vendar je treba sprejeti ukrepe, ki bodo zagotovili, da bo pri tem upoštevan splošni interes novinarstva kot celote in da to ne bo vplivalo na status novinarjev;

44. poudarja, da morajo novinarji in medijski strokovnjaki pozorno slediti neprestanemu razvoju svojih poklicev in izkoristiti prednosti socialnih mrež, prek katerih lahko širijo svojo mrežo znanja in omogočijo nekakšno „bedenje nad spletom“; z zanimanjem ugotavlja, da je novinarstvo kljub nepreklicnemu pojavu socialnih mrež ohranilo svojo ključno vlogo na področju posredovanja novic, saj novinarji te zelo različne mreže uporabljajo za opravljanje podrobnih raziskav in preverjanje dejstev ter tako gradijo nov model participativnega novinarstva in spodbujajo širjenje informacij;

45. poudarja pomembno vlogo novinarjev v sodobni družbi, ki se spopada s poplavo informacij, saj so zaradi svoje strokovnosti, etike, usposobljenosti in verodostojnosti edini, ki lahko informacijam zagotovijo resnično dodano vrednost in prispevajo k smiselnosti novic; poudarja, da je kakovost in neodvisnost medijev mogoče zagotoviti le z visokimi strokovnimi in družbenimi standardi;

*

* *

46. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.